

Cups de vi de la Pera

Olvan

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: La Pera
Emplaçament Camí de la Pera i Coll Cervera. Les tines es localitzen a la codina que es troba al sud de la masoveria de la Pera, a tocar mateix de la casa.

Coordenades:

Latitud: 42.06082
Longitud: 1.93886
UTM Est (X): 412202
UTM Nord (Y): 4657074

Classificació

Número de fitxa 08144 - 50
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Element arquitectònic
Estil / època: Medieval
Segle XIV-XV
Estat de conservació Dolent
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 008A00018
Fitxes associades:
[La Pera](#)
Autoria de la fitxa Busquets, J.; Cascante, P.; Sellés, C.; Serra, R.
Data de registre de la fitxa: dc., 05/06/2002 - 02:00
Autoria de la darrera revisió: Sara Simon Vilardaga
Data de la darrera revisió: dg., 21/02/2021 - 20:30

Descripció

A tocar el que havia estat la masoveria del mas de la Pera, que es va cremar en l'incendi de juliol de 1994 i que ha estat reconstruïda per a ús de la família dels propietaris, s'hi troben dos cups excavats a la roca.

Una de les tines està situada a l'extrem nord de la codina, per tant, al sud de la masoveria. L'estructura de la tina excavada a la roca, actualment coberta amb unes fustes, és una cavitat de plana circular de 1,14 m de diàmetre i 0,74 m de profunditat; es calcula que la seva capacitat total és de 750 litres. Aquesta tina consta referenciada com a Tina de la Pera-1 en el llibre dels germans Coromines (COROMINAS, R.; COROMINAS, J.: 2017, pàg. 218-219). A l'extrem de la roca, al tall que conforma la mateixa codina, hi ha el rebaix on trobem el forat de la boixa i a la base una pica de decantació. A la part superior de la de la roca també hi podem veure un rebaix a manera de trencaaigües, i al costat mateix de la tina hi ha unes escales picades a les roca.

La segona de les tines està situada a l'extrem est de la codina, hi trobem les estructures negatives excavades corresponents al follador i una tina, avui molt parcialment cobertes de terra i vegetació; la tina està coberta amb unes fustes. El follador, on s'aixafava el raïm, es correspon amb una cavitat de plana circular de 1,20 m de diàmetre i 0,30 m de profunditat. Pel que fa a la tina és de planta circular, té un diàmetre de 2,00 m i una profunditat de 1,60 m; es calcula que la seva capacitat total és de 5.000 litres. Aquesta tina consta referenciada com a Tina de la Pera-2 en el llibre dels germans Coromines (COROMINAS, R.; COROMINAS, J.: 2017, pàg. 220-221). A l'extrem est de la roca, al tall que conforma la mateixa codina, s'hi pot observar la part corresponent al rebaix on trobem el forat de la boixa i a la base la pica de decantació.

Observacions:

Les referències i detalls de mesures han estat obtingudes a través del llibre dels germans Coromines (COROMINAS, R.; COROMINAS, J.: 2017) assenyalada a la bibliografia.

Autoria de les imatges: Sara Simon, 2021. Les imatges 1 i 2 corresponen a la Tina de la Pera-1 i les imatges 3 i 4 a la Tina de la Pera-2.

Història

Els germans Ramon i Jaume Coromines Camps (COROMINAS, R.; COROMINAS, J.: 2017, pàg.164) exposen que, aquest tipus de vestigis de tines excavades a la roca, es localitzen en una franja geològica de territori molt específica, on trobem un tipus de codines fàcils de buidar i impermeables; de la zona objecte del seu àmbit d'estudi, concretament es situen en una franja que s'estén pel Baix Berguedà fins Navàs, al Bages, i Navès al Solsonès. El tipus de tina de la casa de la Balma correspon a les tines amb follador, formades per dos dipòsits circulars a tocar i comunicats; es consideren els tipus més antics d'establiments vinícoles d'aquesta tipologia de tines excavades a la roca. Tot i que la cronologia és incerta, consideren que podria tractar-se d'estructures d'època medieval. Segons apunten, podrien tenir els seus orígens a la baixa edat mitjana, quan també es podria haver generalitzat el seu ús, i fins als segles XV o XVI, període en que es comencen a substituir per tines amb brescat, sense follador. En aquest sentit, en època moderna, del segle XVI al XVIII, es generalitzarien les tines sense follador, les qual en el darrer període l'interior era cobert amb els coneguts cairons ceràmics amb acabat vidriat. Segons les informacions aportades pels germans Coromines, la tina que identifiquen com a Tina de la Pera -2 correspondria a una tipologia que pot ser de cronologia medieval, per contra la Tina de la Pera-1 la situen a l'època moderna.

En l'acta de consagració de l'església parroquial de Santa Maria d'Olvan de l'any 899, ja hi trobem el topònim de la Pera marcant el seu límit oriental. Es continua trobant el nom en la documentació posterior des del s. XV (pergamins del mas Ballaró). Des del s. XVII és propietat de la família Buscallà i, gràcies a l'estudi de la documentació del mas, s'ha pogut reconstruir l'arbre genealògic de la família des d'aquella data.

Bibliografia

BUSQUETS (2002): El mas de la Pera i la família Buscallà (inèdit).

COROMINAS I CAMP, R. i COROMINAS I CAMP, J. (2017): Premses, tines i trulls medievals al Berguedà, nord del Bages i part del Solsonès. Antics testimonis de com es feia el vi a l'edat mitjana. Berga i Manresa: Àmbit de Recerques del Berguedà i Centre d'Estudis del Bages.

